

A (matematikai) nyelv.

Kétszortú (kétuniverzumú) nyelvet használunk.

Szortok (univerzumok): B (body-k, "próbatetek"), Q (mennyiségek).

Reláció és függvényjelek:

Ph, Obs B -szortú egyargumentumú relációjelek (tehát $Ph, Obs \subseteq B$),

+, *, ≤ Q -szortú 2-argumentumú függvény ill. relációjelek, azaz
 $+, * : Q \times Q \rightarrow Q$ és $\leq \subseteq Q \times Q$,

W hatargumentumú relációjel, melynek első 2 argumentuma B szortú, a többi Q szortú, azaz $W \subseteq B \times B \times Q^4$.

A formulák halmaza tehát a következő:

B ill. Q szortú változójelek halmaza: V_B, V_Q két végtelen halmaz.

Kifejezések:

B szortú kifejezések: V_B elemei.

Q szortú kifejezések: V_Q elemeiből a $+, *$ -el felírt kifejezések (pl. $(x + y)*x$ ha $x, y \in V_Q$).

Atomi formulák: $Ph(x)$, $Obs(x)$, $u \leq v$, $W(x, y, u, v, w, z)$, $x = y$, $u = v$ ha $x, y \in B$ szortú és u, v, w, z pedig Q szortú kifejezések.

Formulák: Atomi formulákból az $\wedge$ (és), $\neg$ (nem), $(\forall x)$ (minden) kvantorokkal felírt formulák (ahol x változójel).

Rövidítések: Ahelyett, hogy bevezetnénk külön B ill. Q szortú változójeleket, $(\forall b \in B)$ ill. $(\forall x \in Q)$ alakú kvantorokat használunk. Általában x, y, z, t Q szortú és b, m, k pedig B szortú változójelek. Rövidítésként használjuk a $\vee, \rightarrow, \leftrightarrow, \exists x$ formulafelépítő jeleket is a szokásos módon: $\varphi \vee \psi = \neg(\neg\varphi \wedge \neg\psi)$, $\varphi \rightarrow \psi = \neg(\varphi \wedge \neg\psi)$, $\varphi \leftrightarrow \psi = (\neg(\varphi \wedge \neg\psi) \wedge \neg(\neg\varphi \wedge \psi))$, $(\exists x)\varphi = \neg\forall x\neg\varphi$. Rövidítésként használjuk majd a $+, *, \leq$ -ből definiált $0, 1, -, /, <, \geq, >$ stb. jeleket is, a szokásos módon.

A fenti nyelv a 4-dimenziós spec.rel nyelve. Tetszőleges $n \geq 2$ dimenziós spec.rel-ről is fogunk beszélni. Akkor a nyelven W egy $2 + n$ -argumentumú relációjel, $W \subseteq B \times B \times Q^n$.